

Farmers Food Future

Voedsel en landbouw zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De land- en tuinbouw staat aan de basis van onze voedselketen. Zonder landbouw is er geen voedsel. De trek naar de stad heeft ervoor gezorgd dat de consument en landbouwer verder van elkaar zijn komen af te staan. Maar toch waren, zijn en blijven de consument en landbouwer aan elkaar verbonden.

Nederland heeft een koppositie opgebouwd. Wereldwijd komen mensen naar Nederland om hier te leren van onze landbouw en gaan Nederlanders naar het buitenland om daar kennis over te dragen over voedselproductie. Een prestatie waar wij, bescheiden Nederlanders, best een beetje meer trots op mogen zijn. Maar met het bereiken van de koppositie is het werk niet gedaan. De aankomende jaren staat ons een aantal grote uitdagingen te wachten. Denk maar aan de groeiende wereldbevolking, de klimaatverandering en de bodemuitdaging. Maar ook de gezondheid van mensen. Dit vraagt samenwerking. Samenwerking in de land- en tuinbouwsector, maar ook in de voedselketen. Daarom verbaasd het ons dat bij dit rondetafelgesprek de voedselproducenten wederom niet aan tafel zitten. Wij, jonge boeren en tuinders, willen over 50 jaar nog ons vak blijven uitoefenen, willen de samenleving blijven voorzien van de (gezonde) basisbehoefte: voedsel. Wij gaan deze uitdaging dan ook graag aan, maar hopen en verwachten daarin wel dat de gehele keten betrokken wordt!

De voedselketen is in beweging. De landbouw staat aan het begin van de voedselketen. Het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK) heeft de volgende visie op de te maken beweging aan het begin van de voedselketen:

1. De boer van de toekomst maakt steeds meer verbinding tussen voedsel en gezondheidszorg

In Nederland is de beschikbaarheid van voedsel groot en is de aanschafprijs laag. Echter komen (welvaarts)ziekten meer en meer op. Steeds meer mensen hebben overgewicht of zelfs obesitas, vaak door de combinatie van overconsumptie en te weinig beweging. Aan de andere kant ziet NAJK dat veel consumenten steeds kritischer kijken naar de productie en verwerking van voedsel. Een groot deel van de gezondheidsproblemen kunnen we (de producenten) niet oplossen, maar hier ligt deels een taak voor de boer. Voedsel(consumptie) gaat steeds meer verbonden worden aan (preventieve) gezondheidszorg.

2. De boer van de toekomst is biologisch en gangbaar

Verreweg het grootste deel van het in Nederland geconsumeerde voedsel is afkomstig uit efficiënte, gangbare productiesystemen. De biologische landbouw, met een sterke focus op natuurlijke processen, was de afgelopen jaren in opkomst en heeft 3% van het totale marktaandeel. NAJK ziet dat de gangbare landbouw steeds meer focust op de natuurlijke processen en de biologische sector steeds efficiënter wordt. Het is een goede beweging om van elkaar te leren. De

Nederlandse boer, zowel gangbaar als biologisch, produceert binnen strikte regels, onder andere op het gebied van bemesting, gewasbescherming en registratie. Hier zijn de boer en consument bij gebaat. Zo kan er kwalitatief hoogwaardig, gezond en veilig voedsel geconsumeerd en geëxporteerd worden. De bewuste consument kiest vaker voor een product uit een concept of kiest voor biologisch. Maar niet ieder alternatief voor conventionele landbouw is aantrekkelijk of haalbaar voor de (jonge) boer. Aangezien de vraag naar niet-conventioneel geproduceerde producten beperkt is, is omschakelen soms financieel onaantrekkelijk of zelfs onmogelijk voor zowel de agrarische ondernemer als de economische stabiliteit van de sector. De boer van de toekomst bepaalt het verdienmodel op basis van de vraag om zo de economische markt stabiel te houden.

3. De boer van de toekomst is kleiner of groter

Het is een uitdaging om draagvlak te houden voor het veranderende landbouwsysteem in een klein land als Nederland. NAJK hecht waarde aan het familiebedrijf. Binnen dit type bedrijven wordt er vaak stevig geïnvesteerd, aangezien het bedrijf wordt doorgegeven aan de volgende generatie. In de toekomst zal er voedsel geproduceerd moeten worden op die plaatsen in Nederland waar er draagvlak voor is. Dit kan leiden tot kleinere initiatieven (bijvoorbeeld stadslandbouw, kleine biologische bedrijven), maar ook tot efficiënte grotere bedrijven, waar op een transparante wijze voedsel geproduceerd wordt. Deze grotere bedrijven kunnen gangbaar, biologisch of in een concept produceren.

4. De boer van de toekomst werkt circulair

NAJK wil graag dat boeren in de toekomst circulair ondernemen en werken aan de bodemkwaliteit. Door de aanvoer van grondstoffen op een andere manier te organiseren, verlaagt de boer in de toekomst de ecologische voetafdruk. Door het verminderen van transportbewegingen, het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en door minder energieverbruik draagt de boer in de toekomst niet meer bij aan het klimaatprobleem, maar biedt het agrarisch bedrijf juist oplossingen. Daarbij wordt ingezet op nieuwe technieken. Ook heeft de boer van de toekomst steeds meer oog voor de bodem. De bodem is de meest waardevolle grondstof voor de boer en de voedselproductie. Deze moeten we met elkaar in goede staat houden. De veehouderij speelt hierbij ook een rol. De waardevolle meststoffen zijn nodig voor het telen van voedselgewassen. Daarnaast zetten dieren eiwitten ongeschikt voor menselijke consumptie, zeer efficiënt om.

5. De boer van de toekomst produceert waar de consument om vraagt

De agrarisch ondernemer wordt steeds meer in staat gesteld om te monitoren voor welke producten er een afzetmarkt is. Ook in de toekomst zullen boeren hun producten vermarkten richting marktpartijen, maar ook zal een deel van de ondernemers rechtstreeks aan de consument leveren. Dit draagt bij aan het bewustzijn van de consument en op deze wijze kan er nog meer voldaan worden aan de wensen die er binnen die markten bestaan op het gebied van kwaliteit, gezondheid en dierenwelzijn. Differentiatie speelt hierbij een sleutelrol. De (jonge)

ondernemer heeft hierbij een overheid nodig die faciliteert door ruimte te bieden voor deze differentiatie in beleid en regelgeving en ruimte biedt om marktconcepten te ontplooien.

6. De boer van de toekomst legt uit

De boer is bij uitstek een persoon met veel kennis en kunde van de productie van voedsel. NAJK wil graag dat iedere agrarisch ondernemer op zijn of haar eigen manier in de kracht wordt gezet om transparant te produceren en het hierbij horende verhaal te vertellen. Zo kunnen ondernemers een bijdrage leveren aan het doorontwikkelen van de landbouwsector en worden de daarbij horende verantwoordelijkheden niet uit het oog verloren. NAJK wil graag dat de kinderen van nu, de consumenten van de toekomst, al op jonge leeftijd in aanraking komen met de Nederlandse landbouw. Veel (jonge) boeren en tuinders willen hier graag een bijdrage aan leveren, maar hebben hier wel een compensatie voor nodig. Zo werkt de gehele sector samen aan kwalitatief hoogwaardig brood op de plank, nu en in de toekomst.

Om de veranderingen in de voedselketen vorm te kunnen geven, moet er in de hele keten worden samengewerkt. Samen de schouders eronder zetten, zo kunnen we het beste bereiken. Wij willen dan ook jullie oproepen om met partijen in alle fasen van de voedselketen in gesprek te gaan!